

वधुः स्ववकं दृश्यो पदो वा द्विशोको धनार्जिः कलत्रांगपीडा सुतादे च तं गोपुरां वा तरे गो भवे द्वर्ध मध्ये  
॥ ८ ॥ धर्मस्थितो कं सुसहो दृश्यां पीडा कर लेश विवर्द्धनं च ॥ धर्मप्रदो राज्ययशः प्रदस्यान्न द्वर्ध मध्ये स्वदशां  
गतश्चेत् ॥ ९ ॥ यदा दिने शोग गना श्रितं स्याद्वा ज्यार्थो मान विवर्द्धनं च ॥ धर्मप्रदो राज्ययशः प्रदः स्यान्न द्वर्ध म  
ध्ये स्वदशां गतश्चेत् ॥ १० ॥ रणभूम्यां वरलाभकारी धनुष्यदंगे सुसुजो भिद्यति ॥ ११ ॥ रविलाभगोलाभकारी न  
पस्या रुना मिश्रधात्रां वरे वै हिरण्यं ॥ १२ ॥ विलासादि सौख्यं रिपूनां विनाशः सुतः स्यांग पीडा भवे द्वर्ध मध्ये ॥ १३ ॥  
व्ययस्थितश्चेत् खनुभास्करे सौख्यं विद्यते वेगकृदंष्ट्रि रोगकृत ॥ व्ययं वशीर्षो दरे च पीडा करोति विंता रिपूभि  
र्विना ॥ १४ ॥ इति सूर्यः ॥ १ ॥ तनुगते ननु वेदजनी करो विकलता कफकृज्जरपीडनं ॥ भवति पायस्वगुणं त्वितद  
कथं दानं ननु विनाशकरो वहुलव्ययं ॥ १ ॥ कुदं वा ज्ञयं मित्रपक्षाच्च नाभधनाद्ये धनस्य शशां कं प्रकुर्यात् ॥ रिपू  
णां विनाशस्तथा नेच पीडा भवे द्रुमधे नृपा सौख्यकारि ॥ २ ॥ तृतीये स्थितशीत रस्मिर्वा दिस्यान्न दासो दृगना  
भवे सौख्यकारि ॥ धनामिः सुपुण्यो दयं पुत्रसौख्यं प्रतिष्ठा विद्वद्भिरुपेक्षणी ॥ ३ ॥ शशां कं वतुये जयो भूमीपा  
तात्कृषकर्मतोलाभवात्सुखी च ॥ धनामिः कृपे विद्वये त्यक्त मध्य सुखं वाहनानां रिपूनां नानं च ॥ ४ ॥



प. को  
२

सुतस्यानगोराविनायस्वडुह्याज्जयमित्रपक्षाबलाभं करोति। सुतांगेषु पीडा भवेत्पापदृष्टेः सुतस्य  
सौम्यं यदा सौम्यदृष्टेः। १५। अरिस्थानगोराविनाथोरिह रंगविवाहं विरोधं वनेत्रांगपीडा। १६। ययं वृत्तांगु  
मविना करोति कलत्रांगु पीडा करोति हर्षेः। १६। कलत्रे शशांको यदा पापदृष्टेः ज्वरं वा त पीडां भयं दारु  
रां वः। १७। कलत्रांग कष्टं कफात्पतिवाधां सौम्यान्विनं शार्थलाभं करोति। १७। मिधनगनशशांकः कष्टघा  
तं करोति ज्वरं वमनविकारं चोदरे गुप्ता पीडा। १८। भवति कफविकारेनेत्ररोगो गभंगो मलमयमरिवाहो ड  
यनाहो हृत्तने। १८। पुराणोदयं धर्मगतः शशांको भाग्योदयं कथं ससागमं वः। १९। स्वर्गे ह सौख्यं वरिषो वि  
नशं व्यापानसौख्यं करोति वर्षेः। २०। कर्मोदयं पुकुरुते गगने शशांके इव्यागमं नृपकुलादिपुपश्यला  
सं। २१। व्यापारतो वक्रं सुखं महति पतिष्टा कीर्तिवर्धनं सुतां वरजाभमं वः। २२। रिपो मांशमं लाभसंस्थे  
शशांके वक्रं इव्यलाभो क्रये विक्रेपि। २३। पात्सौख्यलाभः सुतस्यागमश्च पतिष्टा विवृद्धिभवे जायने स  
त्। २४। शशांको व्ययस्योरिपुस्यात्पीडा तथा सद्यं नेत्ररोगं करोति। विवाहं जनानां महाकष्टसाध्यं क  
फार्तिष्ठगुल्मीदरं तत्र वर्षेः। २५। इति चंद्रस्य। १। धरणि नयनस्ये स्यादुरोगा वा त पीडा भवति रिपुवि  
पदो नेत्रशीर्षे च रोगो। २। ज्वर वमनविकारं दं गनां शं व पीडारिह भयमयलाहादग्निता वा भयं स्यात्। ३।

राम  
२



धनस्थो धरन्नात्मजो द्रव्यनाशं शिरो त्रिजिज्ञानां विरोधं प्रकुर्वन्ति । तथा हातुवद्वादिभिः शोकमोह  
 ने क्षिरो गङ्गकरोती हवर्षः ॥ १२ ॥ तृतीयस्थिते क्षमासुते वांधवानां भवेदङ्गकं सुखं वाहनानां । रिपूरा  
 नाशस्तथा द्रव्यलाभो न पान्निवृत्तः । ज्ञया हायने स्मिन् ॥ १३ ॥ यत्तुर्थे कुजो वहिषीडां प्रणान्ति पशोः  
 डने व्ययतां शत्रुकं ॥ हवे कर्म तोहानि मयं विक्रयान् क्रये विक्रये वाट मध्ये तपे वः ॥ १४ ॥ सुतानां प्र  
 डाकुजे पत्रमस्थिरिपूरा विवाहो भवेद्यत्तावत् ॥ स्ववुद्धिर्बिनाशो भवेद्यत्तातो शब्दो कोटरो गुप्त  
 डातु मध्ये ॥ १५ ॥ कुजे वृष्टगः शत्रुनाशं करोति स्वपक्षाज्जयं मित्रपक्षात्तलाभं ॥ हयानां वसौख्यं भवेद  
 नानां सुखं हायने स्मिन् दशायां वतस्य ॥ १६ ॥ कलत्रस्थिते क्षमासुते स्त्रीपुंगवस्तथा वत्तनो मागति क्लेशक  
 रः ॥ भयं वै रिपूरा विवाहो जनानां दण्डकंष्टकारी भवेद्यत्ताते स्मिन् ॥ १७ ॥ कुजे वाटमेव शत्रुपीडां गकंष्ट  
 रास्योदयोऽप्योगमानां वरोगो ॥ धनानां विनाशो भवेद्यत्तातस्तथा व्ययता गुप्तं चित्तान्नरस्य ॥ १८ ॥ ध  
 र्वे गते भूमि सुते भवती हवर्षे पुन्योदयो ॥ चित्रसमागमश्च ॥ भाग्योदयो मानविवर्द्धनं स्यान्न हावति श  
 वरलाभवर्षः ॥ १९ ॥ कर्मस्थिते भननयेट मध्ये कर्मोदयं कार्यसमागमं वः ॥ राज्यार्थलाभं वमहावति श  
 करोति मानं पशुधातिनं वः ॥ २० ॥ श्रवनिननयलाभं राज्यालाभार्थलाभो भवति रिपू बिनाशो मित्रपक्षा



प. को  
३.

जयश्च ॥ हयभवनहिररांपडाप्यतेवाभ्यराणां ननय सुखविनाशो जायते हायनेस्मि ॥ १११ ॥  
भूमिपुत्रो व्ययस्ये भवेन्नेत्रपीडाथ करो वि कारः ॥ सिरात्रिर्जनानां विरोधस्तथा स्यात्कलत्रांगवि  
द्ववर्ष ॥ ११२ ॥ इति भौमः ॥ १ रजनिकरसुतस्याल्लग्नो हायने वेदकुलवलविद्विद्ये विनामंगसाप्य  
भवति रिष्टा विनाशो भूपपक्ष्याशलाभोधनजनसुखकारी मित्रलाभं करोति ॥ १११ ॥ धनस्यो यदिः स्यात्सु  
तः श्रीनरस्मि भवेदस्त्रलाभः कुटुंबाज्जयश्च ॥ रिपो न शिनं मानकृत्योश्च दृष्टिः प्रतिष्ठाधिका हायने स्मि सु  
खं व ॥ १२ ॥ शशिसुतः सहजे यदि संस्थिते शकलनापविनाश करस्तदा ॥ भवति मानविद्वद्विरयो यय  
सुखसुतं व करोति धनागमः ॥ १३ ॥ बुधश्चतुर्थे पकरोति सौर्यं द्रव्यागमं मित्रसमागमं व ॥ गोभूरहिररा  
ममालयं व महासुखं वाहनमत्र वर्ष ॥ १४ ॥ सुतभवनगतश्चेत्सोमपुत्रः सुतानां प्रसवसुखकरस्य दयं ल  
ः पदश्च ॥ भूतजनसुखकारी हंससस्यावरानां सुधमपि नृपपक्ष्यान्मित्रपक्ष्यान्जयश्च ॥ १५ ॥ रिपुस्थानसं  
रिपूनां विवाहो भवेदंगानां व कष्टं करोति ॥ व्ययं व्ययतां शरीरे रोगं कफात्रिं महाकष्टमप्यत्र वर्ष  
प्रतिष्ठाधिका गोहिररापावरा मिर्जयं सर्वदा तदशयां तथैव ॥ शशाकात्मजे मप्रमस्ये गनानां तदा  
सौर्यं भवेत्तत्र वर्ष ॥ १७ ॥ निशानाथपुत्रो यदारं धुसंस्थे नरं मृत्युतुल्यं कफात्रिं करोति ॥ ज्वराणां प्रकोपं



नेत्रपीडाभयं यत्ताहायरोतदशायां ॥ १८ ॥ धर्मस्थितः शशिसुतः सुतलाभसौख्यं मर्थागमं स  
ततमंगलमासुकुर्यात् ॥ भूपाज्जयो भवति कीर्तिविवर्द्धनं च भाग्योदयोरिषु विनाशनमत्र व  
र्ष ॥ १९ ॥ गगनगः शशिजो यदि द्वायने भवति वाहनसौख्यकरस्तदा ॥ सुतविवर्द्धिरथापि धना  
गमो विलसमं च तथा नृपतो जयः ॥ २० ॥ लाभाश्रितः शशिसुतो जयमपदं वधान्या वराणि वि  
पुलागि करोत्यवश्यं ॥ कीर्तिविवर्द्धनमप्याति विनाशनं च तस्या द्वायने पशुविवर्द्धनलाभका  
रि ॥ २१ ॥ बुधे द्वादशस्थे रिपूणां विवादो व्ययोगप्रविंता वकरो विकारः ॥ दशानेष्टकारी भवेत्ने  
त्रपीडा कफातिशयकस्तथा द्वायने स्मिन् ॥ २२ ॥ इति बुधः ॥ १ ॥ जीवेल्लग्नगते द्वायां वरसुखः प्रा  
प्नोति वृद्धिं परां राज्या सौख्यं समागमं च विपुलं व्यापारतश्चोदयं ॥ कीर्तिश्चापि विवर्द्धनं रिपुज  
नानश्यत्यवश्यं तथा जायात्सौख्यं मथामौक्तिकधनं हेमश्च लाभा भवेत् ॥ २३ ॥ कुटुंबराशौ च  
गते सुरेज्ये धनादिभोगाल्लभमेमनुष्यः ॥ चतुष्पदानां च समागमं स्यात् द्वायने भूपजनाच्च लाभ  
॥ २४ ॥ तृतीयसंस्थः सुरराजमन्त्री भूपाज्जयं कीर्तिविवर्द्धनं च ॥ सस्यां वराणां च तथा धनानां करो



प. को  
४

तिष्ठद्विमहतां च वर्ये ॥ १३ ॥ सुरे ज्ये सुरस्वस्ये सुखं वाहनानां क्रये विक्रये लाभकारि जनस्य ॥ भवेद्  
पपक्षा ज्योहायने स्मिन्महालाभदः स्वात्कृषे कर्मणाश्च ॥ १४ ॥ सुतस्यानगो देवमन्त्री सुता  
नां विवृद्धिं स्वकुष्या ज्योहायने स्मिन् ॥ रिपूणां विनाशं सुखं वेष्ट भोगो हिरण्यं वराप्तिं करो  
ति ॥ १५ ॥ कष्टं रिपूणां वरिषो सुरे ज्ये मया त्रिदोषान्कुरुते नगराणां ॥ भाग्यं गिपीडामयने चरोः  
गं ज्वरति सारं च करोति वर्ये ॥ १६ ॥ कलत्रं सुरे ज्ये कलत्रं जनस्य सुखं निभयं शत्रुनाशं करोति  
सुखं वाहनानां विलासादिकं वनृपालं बलक्षिं भवेद्वायने स्मिन् ॥ १७ ॥ ज्वरवमनं कफाति  
नैधनस्ये सुरे ज्ये वक्रुलकठिनरोगो नेत्रयोः कर्णयोश्च ॥ भवति भयमरीणां मंगनानां च कष्टं  
वराकृतं वक्रुपीडा हायगो म्या नगराणां ॥ १८ ॥ वावस्पतिधर्मगतो नगराणां करोति धर्मं वडालं सुखं  
व ॥ भाग्योदयं वार्थममा गमं वर्ती र्धरनः पुन्यमतिप्रदुर्यात् ॥ १९ ॥ व्योम्नि स्थितश्चेत्सुरराजं  
विहे मां वराप्तिं च जयं करोति ॥ भूपपसादाक्षितिर्तोषनाप्तिरप्यादायने शत्रुविनाशने च ॥

राम

४



१०। जयो मानवानां सुरे ज्ये वलाभे भवेद्भोगजानां हयानां वलाभः। सुतस्योदये जायते शत्रुनाश  
प्रतिष्ठा विवृद्धि नृपाश्चापि सौख्यं ॥ ११॥ विष्णुस्थितसुरगुरुवकुलव्ययाश्च शत्रुप्रवाद नृपभी  
तिकरोत्रवर्षे ॥ नेत्रांगपीठनकफातिर्जनप्रवादं हानिभयं भवति शोकविकारकारी ॥ १२॥  
इतिगुरोः ॥ १। तनुस्थानगोभार्गवश्चेदिह स्यात्प्रतिष्ठा विशेयं समृद्धागमं च ॥ रिपूणां वि  
नाशं तथा भूषमाणं जयं भूषणाख्यं नराणां करोति ॥ १॥ धनस्यैकवैधान्यलाभो धनाभिर्भवेत्स्ते  
क्षजातेः सुखं संपदश्च ॥ नरो राजतुल्यो भवेत्प्रवर्षे पशूनां हयानां गृहे स्यात्सुखं च ॥ २॥ भृगुस्त  
तीयेव महोदराणां सुखं प्रकुर्याद्विदिधैः प्रकारैः ॥ अथागमं शांतिविवर्धनं च जन्तूपकारं च करो  
ति वर्षे ॥ ३॥ भवति देत्यगुरुमुखगोयदा सुखकरः कृषिवाहनयस्तदा ॥ धरणि लक्षिसुवर्गासमा  
गमो भवति भूषणमो मनोजस्तदा ॥ ४॥ सुतानां वृद्धिर्भृगुपंचमस्यो भयं क्लेशविनायकं वैरिना  
नां ॥ रिपूणां तथा वर्षलक्षे वृद्धे मध्ये महाभोगं तं धनाख्यं करोति ॥ ५॥ अरिस्थानगो हायने देत्य



प. को  
५

संजीजनानां विवाहो रिपो भीतिकष्टं । भवेदुपविन्नानरां गोपपीडा शिरोर्निष्ठेनोदरे पीडनं  
कलत्रे कविस्थितो वर्षलग्ने कलत्रागसौख्यविलासादिकं व । रिपोर्नाशनं मानवानां सौख्यं  
भवेद्वस्त्रहेमादिलाभं करोति । १७ । मत्स्थितो मत्सुभयं मनुष्यं शुक्रः करोतीह जनापवादं । ज्व  
रात्त्रिपीडामयभीतिकष्टं नेत्रे वरोगं रिपुभिर्विवादं । १८ । धर्मस्थितो धर्मकरः कविस्थे नरेऽनु  
त्पन्नं च नरं करोति । सुखं तथा भूषणं वाहनादेलभेद्विरागं पावरलाभमाप्नु । १९ । गगनगोभृगुन  
न्दनं संज्ञकेन यस्य स मां मनुजोऽथ महाजयः । भवति गोधनधान्यसमागमो बहु सुखं कविवाह  
नयोर्मते । २० । कवित्वाभगोलाभस्तु सर्वतस्याज्जयमानवानां करोतीह वर्धः । सुतानां विवृद्धि  
मुखं राजपक्षादिपूरां विनार्हं तथा मित्रवृद्धिः । २१ । व्ययगताः भृगुजास्यान्तर्द्वये वा तपीडारि  
पुजनपरिवादो नेत्रयोश्चापि रोगः । भवति नृपभयं वैशोकमोहादिकं ज्वरदमनविकारो मृ  
त्तुल्यं भयं च । २२ । इति भुक्ते । १ मूर्तिस्थितो रवि सुतो सुतलाभकारि स्वोच्चस्थितः स भवनेन  
करोति वृद्धिं । शेषेषु वैरिभयमासु सवायुपीडां जायान कष्टमयशोकविकारकारीः । २३ । दिवाः

शाम  
५



नाथ पुत्रो धनस्यो धनानां विधने कुरुं वाद्यं वा विरोधं ॥ प्रकुर्यान्नेत्रोदरे सुप्रपीडा कफार्ति  
श्रवणे भवेत्सर्वदेहे ॥ १२ ॥ रवि सुतो भवती हृत्त तीभ्य गोरि पुषि नाश करोऽभय कृतपात ॥ भ  
भवति भूधनला भकरस्तदा स्वजन वंधु विरोध करश्च सः ॥ १३ ॥ वंधु स्थानगतो दिवा कर सुतः स्या  
दायने कष्टदे भीतिहानि सुपद्रव व कुरुते नेत्रोदरे पीडनं वंधुना मय पीडनं व कुरुते लोकाप  
वादं तथा लोहाग्निश्च भयं पशोश्च मरणां हाशिरु विराणां तथा ॥ १४ ॥ सुतगत सुतहानि करः श  
नि भवति वोदर पीडन कष्ट करः ॥ विकलता वहुलाप करो भवेन्नृप भयं प्रकरोति जने सुख ॥ १५ ॥  
पृष्ट स्थितो भूधनला भकर्ता सूर्यात्मजो नृप समं मनुजं प्रकुर्यात् ॥ धान्यां वराणि वहुलाभिद  
दाति नित्यं कीर्तिं दिवर्द्धमथार्तिं विनाशनं व ॥ १६ ॥ जाया स्थानगतो दिवा कर सुतः स्यादगना  
पीडको मार्गाद्भीति करः पशोश्च मरणां हाशिरु विराणां तथा ॥ १७ ॥ केशानां च विवर्द्धनं प्रकुरुते मि  
थ्यापवादं तथा देहे वायु समुद्र वं वज्रदरे पीडा भवेद्दायने ॥ १८ ॥ निधनगो निधनं कुरुते दानि  
ज्वरविमर्दक फार्ति जनाय - वाई ॥ नृप भयं धनहानि मरे इयं भवति ताप करः पवनोदय



प. को  
६

दाभाग्योभाग्यगतः शनिश्चेद्द्रुपार्थदः शत्रुविनाशनं च । कीर्तिर्निश्चिंयमानमदापि दत्ते सहोदराणां च  
रुजातिर्कारि । १८ । गगनगः कृषिहानिकरः शनिः पशुभयं स्वजनोदरपीडनं । नृपसमं मनुजं च  
धनागमं प्रकुरुते कथं विक्रयलाभकृत् । १९ । लाभस्थितं भास्करस्तु रश्मिहराय गोभूमिः  
रथास्वलाभः । अथागमं कीर्तिर्विवर्द्धनं चः संतानपीडाचकरोति वधे । २० । व्ययस्थानगे जाय  
ते चार्कपुत्रो व्ययो व्ययतास्ते शविंता सकृष्टं । रिपूणां विनाशं भवेदर्थनाशजिरो न्यक्षिरो  
गस्तथा हायरोस्मिन् । २१ । इति शनिः । नमो लयगः कामिनीनां च पीडारिपो भीतिवि  
नाशयययता च । शिरोनिश्चिभूपाद्रयमानभंगं तथा मेत्रगे गंकरोती हवर्धे । २२ । जनापवाद  
श्च कुटुंबगश्च त्रमस्तथा भूपभयं करोति । नेत्रोदये व्याधिभयातिदोषान् धनापहो रभयं  
नृपः । २३ । शशि विमर्दकश्च तृतीयगे धनयुतं नरराजसमं नृपः । प्रकुरुते धनवाहनं जंषु  
खं स्वजनपीडनमासु करोत्यसौ । २४ । हिमाधुरिस्तुर्यगो वाहनानां विनाशं तथा भूपपक्ष्या  
द्रयं च । कफातिश्च कष्टं तथा वासुपीडा विधत्ते अमं हायने शौकरोति । २५ । स्तु देविनाशं मुन

गम  
६